

MAGYAR VIDÉK.

Előfizetési feltételek:

Egy évre . . . . . 6 frt.
Félévre . . . . . 3 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt. 50 kr.
Egy szám ára . . . . . 6 kr.

A lap kiadói hivatala Nobel Armin könyvkereskedésben van, hová az előfizetésekké küldendők és a lap szellemi részét illető közlemények ezimendők.

SZEPIRODALMI, ISMERETTERJESZTŐ

ÉS
TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Hirdetések

negyett centimegnyit ér szerint számítatnak. — Egyszeri beiktatás ára minden negyett centimegnyit 1 krajczár. — Bélyeg külön 30 krajczár. — Előfizetőink kedvezményben részesülnek.

Nyílt tér pettsoroként 10 kral számitattik.

Hét év óta küzdünk a sors esapásai ellen, érezzük földművelésünk, iparunk és kereskedelmünk pangásának következményeit; és ha a folytonos esapások terhe alatt le nem roskadunk, azt inkább a gondviselés által szívünkbe esepetetett reménynek, nem pedig gyenge erőnknek tulajdoníthatjuk. A szebb és jobb jövő iránti reményünk pedig azt mondja, hogy a hét sovány év megpróbáltatásai után immár következnik fognak a javulás és jólét kövér évei és ezen remény lelkesítő hatása alatt buesszünk a távozótól és földvölzljük a közelgő új-évet!

De mielőtt az elmerülő évtől örökre megválnunk, kötelességünk visszapillantani a busz-zóra és szemlélt tartani azon események és mozgalmak felett, melyeket társadalmunk terén létesített. És ezen visszapillantás első eredménye kellemetlen érzést szül, mert az elmúlt év minden tekintetben szűken mérte áldásait, holott a keserűség poharát esordúltig töltte meg.

Alig hangzottak az új-év feletti földvölzetek el, alig verhetett szívünkben az új-évhez kötött remény gyökereit, midőn a hazát, Szegednek trágikus pusztulása, rémséggel töltö el, és mintha egy virágozó város elpusztulása nem lett volna elegendő, rendkívüli esőzések tönkre tették szor-

galmas népünk vetéseit s a tavaszi fagy és szelek elpusztították a gazdáknak, azon esekély reményeit is, melyet gyümölestermésük-höz kötöttek és így sovány aratásunk volt, melynek következménye iparunk és kereskedelmünk tökéletes pangása. A nép nyomorát zord től s munka-bíány tetézi a miért is csak örülhetünk ha megválnuk egy ily évtől, mely keveset nyújtott és sokat vett el tőlünk.

Hanem míg az anyagi esapások egész sulya nehezült a nép vállára, örömmel kell felülemelni, miszerint mégis haladást észleltünk társadalmunk terén. Szegednek pusztulására, népünk jöteknységével válaszolt és bőkezű áldozata által sietett azok szem-éből a könnyeket kitörlni kiknek nyomora a saját nyomornságát tühhaladta. Pápa város lakossága ez alkalommal is fényesen bebizonyította, miszerint jöteknységahatár nem ismer, valamint haladás felé irányuló szellemét a sors esapásai esűggedésre birni nem képesek.

Valóban csakis ezen esűggedést nem ismerő szellem míve lehet azon öröndetes haladás, mit, társadalmunk terén, múlt évben tapasztaltunk.

Idevonatkozólag csak a lefolyt székesfehérvári kiállításra hivatkozunk, melyben kiváló eredményt értek polgártársaink, hiszen több erdőmíjjal tértek vissza mint más, városunknál nagyobb városok kiállításai. Egyleteink száma nemhogy apadt, hanem gyarapodott; amennyiben az év végefelé a genfi conventió eszméjét követő veres-kereszt-egylet, lelkes úrhölgyek, névszerint Kiss Lászlóné, Bocsor Istvánné, Ajkai Imréné, Zimmermann Antalné és Pap Annelie, közreműködése által létesült; a jöteknony

nő-egylet újra alakult; a tázoltó-egylet pedig új parancsnoka Baranyi úr, továbbá Szabó Károly elnök és tagjainak közreműködése által új lendületet vett, miről az ősz kezdetén megejett nagy gyakorlati kéllőleg tanúskodik. Az ismeretterjesztő egylet, a múlt évben előkészített népkönyvtárt megnyitotta s felolvasási által a hasznos ismeretek népszerűsítését szép sikerrel ez évben is folytatta. Ipartársulataink iparsáink érdekében növekvő eredménytel mtködtek, holott a keresztolya-egylet Kolossváry Gyula úr tapintatos vezetése alatt nem remélt felkarolás és virázásnak örvend. Izraelita polgártársaink számos humanistikus czélú egyleteket tartanak fenn, mely egyletek között a Chervra-Kadische-egylet első-rangot érdemel. Örömnünk szolgált tapasztalhatni, hogy ezen egylet új erőt nyert azon vizsály megszüntetése által, mely tagjai között dúlt és ha a béke helyre-állta folytán tapasztalt lendületet tekintjük, egyszerűsmin azon hajunkat sem titkolhatjuk el, vajha, a két hitközség — melyet úgy sem választ el dogmatikus kérdés — a Chervra-Kadische példáját követve, ismét egyesülne, miáltal polgártársaink egyrésze közötti ellentét a közügy érdekében megszűnnék. Egyleteink között nem hagyhatjuk említés nélkül az iparosokat gyámolító izraelita-egyletet sem, mely lefolyt évben új alapszabályokat hozva, szép hivatása körébe, más felekezettelbeli bevont; ugyszintén a humanitás egylet mtködését sem hagyhatjuk említés nélkül, mely az előbbivel rokon czélok elérése felé törekszik. — A kereszt-egylet, a mostoha körülmények dacára is szép sikerrel tartott gyűmölés kiállítását és ugyszintén az országos kertész egyleti szövet-

TÁRCZA.

Szomorú új-év.

Naplótörödek közli: Pápai.

Nyolcz nappal volt új-év előtt. Négy éve már és mégis oly tisztán emlékszem rá, mintha tegnap történt volna.

Vacsoránál ültem többi collegáimmal együtt. Megbeszéltek, hogy új-évkor mit fogunk tenni, hova fogunk menni és már-már megállapodásra jutottunk, midőn fölyllyik az ajtó, belép az egyik írnök és hívólag int felém kezével. En felálló és követem őt. Az utczára érve, kérdezősködéseimre csak azon lakonikus magyarázatot kaptam, hogy — a princzipális hivát. Oda értünk az iróházhoz. A tükörtáblákkal ellátott ajtón át láttam, hogy iróházban levő collegáim összedugják fejüket, de amint beléptem, ki-ki visszatért a maga helyére. Midőn az iróasztalok hossza sora közt végig haladtam feltűnt, hogy collegáim számalmasan tekintenek reám, mintha — sajátulának. Különös érzés vett rajtam erőt, egy neme a sejtelennek fogta el egész lényemet, mely gyötrőleg hatott reám. Oda léptem az iróházonk asztalához. Midőn megpillantott, hosszasan nézett szemém közé, de tekintete oly vészjósló volt, hogy összehoradtam és térdeim inogni kezdtek. Végre fellélt, felöltötte téli kabátját, megfogta kezemet és kivezetett az utczára.

Hideg volt; erős, esipős szél fújt, mely a gázlámpák lángjait kísértetiesen lobogtatta ide-oda. A járókelők mint árnyképek shantak el mellettünk. Engem a ház kezdeti gyötörni, míg homlokomról a esipős hideg dacára veritek gyöngyözött.

Kisérőm szótlannul haladt mellettem. Most a hó kezdett esni sűrű pelyhekben, miből nemsokára valóságos hóvihar fejlődött ki. Most kísérom megáll, előveszi óráját, rápillant és megkötözötti lépteit, míg a Dorottya-utczában a „Magyar Király” hog ezimzett szálloda előtt megáll, görösesen ragadja meg kezemet és ekékp szól:

„On rögtön haza fog utazni!”

Fogaim összeverődtek a belső láz- és izgatottságtól. Alig voltam képes beszélni.

„Uram, az istenért mit jelentens ez?! Magyarázatot kérek! A szánalmas tekintetek? Vészjósló arcvonások? És réjtélyes magaviseletek?! Itt valami iszonyúnak kellett történni! Az istenért uram! Magyarázatot kérek!!!”

„Először is, fogja ezt: gyorsan! Dugja zsebre.”

Egy esomó bankjegyet éreztem kezeim közt. „Nincs sok időm a fejtegetésre. A társaskocsi rögtön indul Budára a vaspályához. Menjen és az Isten áldja meg.

Az utolsó szavaknál hangja reszkedett. En indulatosan ragadtam meg kezét.

„Addig egy tapodtat sem megyek, míg felvilágosítást nem kapok.”

„Anyjától sürgöny jött...”

„Anyjától sürgöny?! Ne kinooz ember, mert megfőjtalak!”

Borzasztó felindulás vett rajtam erőt; kész voltam a mondottat véghezvinni.

„Azt kívánja, hogy rögtön hazautazzék, mert... Nos; mert... Ember, ha hiszed, hogy van Isten aki a kegyetlenséget megbünteti, akkor beszélj, mert úgy sajtalom ki torkodból a szót!”

„Mert kedves atya tegnap...”

Térdeim inogni kezdtek; éreztem, hogy erőm elhagy. Kisérőm átkarolt, hogy össze ne roskadjak. Iszonyu sejtelen ragadt meg.

„Mi történt kedves atyámmal?” hebegém.

„Tegnap este rögtön — — — megbetegedett és őnt óhajtja látni.

Szivem összerúgt. Feljajdultam a fájdalom sulya alatt, de — nem roskadtam össze.

„Isten önnel! Köszönöm, hogy e hirt közlé velem; köszönöm! — Hé conducteur! Mikor indul?”

„10 percz múlva.”

„Megfiettem jól, induljon rögtön.”

„Uram nem tehetem. Tessék helyet foglalni, nemsokára indulunk.”

Egy comfortable rohogott felém. Rákiálték:

„Üres!”

kezet számra számos tagot gyűjtött városunkban. Nagy horderővel fog továbbá Mátyás Izidor urnak azon törekvése bírni, melyszerint városunkban kis földbirtokosok részére hitelszövetkezet létesítenék, mely az országos hasonléti vállalat fiók intézetét képezvén, földműves osztályunkra áldást hozog fog hatni.

A lefolyt évben kereskedelmünk és iparunk terén, noha mostoha viszonyok uralkodtak, a haladást még sem tagadhajuk; jelesen nagy jelentőséggel bír városunkban létesült új könyvnyomda, mely a művelt köznönség által felkarolt „Magyar Vidék”, által nyerte létesítését, és jeles felszerelése szakszerű vezetése és felette olcsó árai által évtizedek óta érzett hiányt pótol.

Alig, hogy új nyomdánk működését megkezdé már érezhetővé vált azon lendület, melyet irodalmunk terén Pápan létesített értünk Bánfi János szerkesztése alatt új-évtől kezdve megjelenő „Ifjúsági és népkönyvtár” című újságot, mely egyes egyedül az új nyomda létesülése által vált Pápan lehetségessé!

Nevelésügyünk tekintve felemeljük, miszerint a hiányt pótló polgári leányiskola mióta igazgatása Bánfi János tanár ur kezére bízott eddig ismeretlen lendületet nyert amennyiben növendékeinek száma már ez idén Ső-re emelkedett s jövőre bizonyára még emelkedni fog. Ez alkalommal nem hagyhatjuk említés nélkül a házipar létesítését célzó mozgalmat valamint azon törekvést sem, mely Pápa városát Deveser, Sümeg Tapoleza-Keszthelyvel vasúttal összekötni törekszik. Városi hatóságunk a hosszú utca kikövezését és több helyen falutépítéssel, nemkülönben a terbe vett vágóhíd építésére, valamint több czélszerű közigazgatási intézkedésre által tette ki magát.

Nem hagyhatjuk továbbá még azt sem említés nélkül, miszerint városunkat lefolyt évben számos jeles férfi látogatta meg, névszerint Ráth Károly városunk képviselője, gróf Zichy Jenő kiállítási elnök, Jókai Mór, Hegedűs Sándor és végre Tisza Kálmán miniszterelnök.

Egyháziaink terén beállott változásokat is kell felemlítenünk amennyiben Schaducz Rezső úrn. kath. segédlelkész nemkülönben Farkas Miklós evang. segédlelkész városunkat lelki pástori új állással szerelték fel.

Végre főbb halottait is gyászolunk, ugyanis dr. Pósfőher Sámuel orvosi karunk sorában, Schelák Imrét tanügyünk terén, Botka Imrét földbirtokosaink közül s végre Kalmár Istvánt irodalmi sorai közül.

Ime a lefolyt év eseményeinek rövid felmúlása, mely után szívünköl kívánjuk, hogy

„Szolgálatjára. Méltóztassék beülni. Hova viem-gem?

„Budára, az indóházhoz.
Az indóháznál jegyvet váltottam és beléptem a váróterembe. Az emberek megijedtek arezkifejezéstől; kitértek előlem. Minden szem rajtam függött. Most elsőt esengettek; én rohanhat ki.

„Kalauz, nékem külön coupé adjon. Gyorsan! A kalauz vastag bárányszeveg alul már mereszté szeméit, aztán elfordult tőlem és engedelmeskedett. Én találmra néhány pénzdarabot nyomtam markába és beettem. A kalauz bezárta az ajtót. Nemsokára a vonat megindult.

Egyedül válek. — A coupé fűtlen volt, de én úgy éreztem, mintha a gyehenna minden tüze égne alattam. Izzó homlokomat a jégvirágos ablakra nyomtam, hogy a vastag tábla resecgett a nyomás alatt. Leeresztettem az ablakot és kihajoltam.

Hűh, mint járta a boszorkánytánczot a ferge-tog! Mint csapkodta arczomba a sűrű hópelyleket! Mint sípolt, mint sohajtott, mint nyögött odakinn a fehér setettségben, mintha távoli szél hozta volna a pokolból ezer meg ezer legió elkárhozott lélek soháját.

Most a szél összekorbácsolja a havat, alakká idomítja, fehér hosszú kísérteties alakká. Ide oda ingatja az alakot, végre roppant sebességgel felém hajta azt. Felsikolték. Mintha abban a hosszú, fe-

la a jövő 1880. év gazdag legyen áldásokban és kezdetét képezze a közér esztendőknök.

Isten éltesse Pápa városainak polgárait, hatóságait, humanistikus és közügyi intézményeit!

A vidék.

Pápa, decz. 29. (Pápa városi közgyűlése decz. 8-án. Szemle.) A folyó hó 27-én tartott városi közgyűlésen a virilis képviselők négyezkedé a bíráló bizottság előterjesztéséhez képest megállapított. A névsort más helyen közöljük. Lövy Mór városi képviselő urnak azon interpellációjára vajon történt-e a városi hatóság részéről valami a pápa-keszthelyi vasút ügyében. Woita József polgármester úr azt válaszolá, hogy ő e tárgyban szűkebb körű értekezletet hívott egybe, mely értekezlet Kis László urat bizta meg, hogy a vidékiel nagybirtokosokat ez éremben hívja fel és eljárása eredményéről egy újabb értekezleten jelentést tegyen. A válasz tudomásul vétetett és polgármester urnak buzgó eljárásáért elismerés szavazottat. — Az árva és alapítványi pénzek után a 7% kamatláb leszállítása iránti kérvényt elutasító törvényhatósági végzés ellen felrebelizni határozottat. A bor-, sör- és pálinkamérés korlátozására vonatkozó szabályrendelet alkotására a törvényhatóság bizottságot nevezett ki, melynek polgármester ur is tagja. A megye ezen intézkedése tudomásul vétetett. A városi helypénz és kövezetése szediési jog újabb herbeadására az árveségi hirdetmény kibocsátása elrendeltetett. A jelenleg fennálló szerződés jövő évi szét-György napkor jár le. Az árveségi hirdetés kibocsátásával a tanács bizatot meg, mi azonban nem zárja ki azt, hogy egyesek ajánlatokat is benyújthassanak.

A lefolyt hét ünnepi hangulatát megtartá, — miről vidéki lapstársaink hangja tanusodik, — a közelebbi új-év pedig némi nem „törődöm a mulandóval” hangulatot kelte, vesznek becsut a távozó évtől s a jövőhöz új reményt fűznek. Így a múlt feletti gondolkodás s a jobb jövőre épített tervek, az események iránti egykedvűséget szűnik s nagyon gyakran közömbösben érintve látunk oly eseményeket, melyek jelentőségüknek fogva a fellegvár építésnél és methaphysikai. — a nagy köznönségre unalmas — ezikkellék valóban érdemesebbek lettek volna — vezérézkedésre. De a guszpus sokféle, valamint a három jelentőség is. Igen, a számos jelentőségre elvitáztatlan igazgatóst tüntetnek elnök, kivált az esetben, ha egymással összehasonlítottak. — Nagy elégtétellel eszközlünk az alkalommal ily „összehasonlítás” s meg-vagyunk győződve velünk együtt Pápa város polgárai is ömeretes büszkeséggel fognak összehasonlításunk végeredményére hivatkozni. — Értjük a székesfehérvári kiállításunka kivívott sikert, melyet a nyert érdemdíjak száma fejez ki.

Veszprémben úgy mint Győrött, a közel mult napokban lettek a kitüntetések kiosztva; ezen alkalmat felhasználjuk, hogy az ottani eredményt összehasonlítsuk Pápa városra által kikívott eredményvel. — Ugyanis a kiállítás közl kitüntetés nyertek: Páparól 35 kitüntetés, Győröb: 33, Veszprém város és vidéke: 24, mert az emlékműny nem számítható a szorosan vett kitüntetések közé, mivel minden kiállító nyert ilyen emlékműny, s így a három versenyző város között ez alkalommal

hér, kísérteties, jéghideg hóalakban — atyámra ismeretlen volna.

Bezártam az ablakot és a sarokba döttem. A hidegség könyeket sajtol ki szememből; vagy talán nem a hidegség volt az?

Most a gözsi szelpe kinyíllik és éles fűt tör a zivatáros éjszakába. Fölöttem sűrűs forgás támad: A kalauz eszarja a fékezőt, hogy a vonat könnyebben megállhasson.

Hol vagyunk? „Szombathely!” kiáltja odakinn a kalauz.

Leeresztem az ablakot és kikilátom:

„Hé conducteur, nyissa csak ki az ajtót!”

Kiléptem. Az előttem álló kalauz úgy nézett ki fehér hótakaróval burkolt nehéz bundájában, mint ama kísértét, melyet a szél felém hajtott. Szinte féltem őtőle is.

„Meddig tartózkodunk?”

„Hosszu ideig. A pályán hófúvatok vannak; először a hóke fog megindulni, hogy utat törjön a vonatnak.”

Térdig érő hóban vészorogtam a vonat eléjéhez, a gőzmozdonyhoz. A fűtő a katlant tisztította a benne összegyűlt hamutól, míg a mozdonyvezető a gép egyes részeit olajozta. Én a hőkét akartam munkálom látni. Ezen örüsi erejű szörnyeteg iszonyu zakatolással megindult és kezdte a havat hányni, ellenállhatlan erővel kétfelé. Sokáig néztem

Pápa városra — a nyert kitüntetések számát tekintve — a győztes.

Veszprémvármegye közigazgatási bizottságának decemberhó 9-én tartott ülésében letárgyalt ügyek közül a következők emeljük ki: „Siklósy Jenő nemesi úr. ká. tanító panaszolja, hogy az iskolaszék (f) illetéktelen megtagadta, a gyermekeket az iskolából visszatartja és kijelentette, hogy tanítóra nincs szüksége.” Ha panaszlónak állításai — miket az elrendelt vizsgálat bizonyára kideríteni fog, igazak, az esetben, nevezett iskolázte tagjai megérdemlenék, miszerint Európa-szerte megfogattassanak, hiszen mint valóságos zulu-kafferek, mindenhol elegendő bámúlóra számíthatnának. A 20-ik század kaszából illő illyféle „iskolázte” igazán bámúlód. — „Veszprém” lapstársunk „A mult és jövő”, című czikkében többek között ezket írja:

„Az szokták mondani, nem ver az isten kézzel. Nagyon igaz. De ha valamivel ver, ver lelki vaksággal. Ezzel verte meg a magyart — a magyarok Istene, hogy soha nem látja azt, soha nem munklja azt, ami neki hasznára válik, hanem íti-véti mindig azt, aminek előbb-utóbb kárát fogja vallani. A föld népe felszabadult, még mielőtt megértett volna az önálló élet és ma — koldustarisznya van a hátán, koldusbot a kezében. Szabadságilag hitgettek és ez a szabadság a pauperizmusunk bilincseit verte keze és lábára, úgy, hogy ma eladja testét, lelkét, csak akadon jár vévő. — A földesurak, a régi eszládok, melyekre Magyarország oly sok ideig büszke volt, enyésznek, soknak még a nevét is hiába keressük, a feledés át nem létszó fátyol borított áru, melyökbe újjak léptek, de ezek a hazáért már nem tudnak úgy érezni, mint érezték a régiek.”

Öszintén szólva furcsa egy gondolkodásmód a szabadságot felelőssé tenni azon szegénységért, mely napjainkban uralkodik, mert hát hiába obegatnák a „régik” új idők után, mert azok Istennek hála többé nem jönnek vissza, s a „föld népe” nagyon jól tudja, hogy jelenlegi nyomorát éppen a szabadság bekövetkezte utáni számos boldog év előzte volt meg, mi ismét be fognak következni, ha iparunk, kereskedelmünk előre látható lendületet nyerend s az elemi csapások-öközta rossz természetek börtöm évek váltják fel. — És a földesurak, a régi eszládok sem fognak elenyészni, ha az új sarjadék, mesterséges támogatás helyett, önállóan jární és a kor kívánalmái szerint haladni fog. Különben is a magyar földesuri osztály még ma sem pusztult ki, mert ezen osztály sokkal több műveltséggel bír, mint azt a „Veszprém” tisztelt vezérézkirője gondolja; és éppen, mert a magyar földbirtokos osztály önálló és intelligens, nincs és nem lehet okunk azt féltetni, de legkevésbé jogosult ezen — nemzetünk lelkét képező — osztályt, mint pusztulót, mint kiveszöt, a világ elé állítani. Sz — r.

Ifjúsági és népkönyvtár.

Lapunk kiadója. — Nobel Armin urtól következő hazafias szellemű előfizetési felhívás jelent meg:

„A most lezajlott évtized sok, igen sok tekintetben mostoha volt szerett hazánk iránt, de azt az egyet nem tagadhajuk meg tőle, hogy lefolyása alatt a népevelés és közművelődés többet haladt, mint sok elődje alatt. Hogy a

működését, míg csak a setét éjszakában láthatam. De szeretlen volna néki segíteni! Belefürni magamat a hóba és — ott megpiheni.

Megfordultam, összerázkódtam. Csapós szél fojtá el lélekzetemet. Az értterembe menekültem. Úres volt. Csak egy-egy állomáspinczér nyujtozkodott a lökézők.

„Pinczér! Egy üveges liqueurt kérek.”

Küttam vagy 8 üvegeskével. Mind kevés volt! Úgy ittam e tüzes mérget, mintha cukros-víz lett volna.

Négy órai vonatkésés volt. Hogy mily kínokat szenvedtem ez idő alatt, azt nem vagyok képes leírni; de ha vissza gondolok állapotomra, esudálom, hogy kibírtam.

Midőn a vonat szerettét szállóvárosom előtt megállt, alig bírtam a peronra lépni. Az emberek kikkel találkozás számalmasan tekintettek reám. Bérkoesiba vetém magamat, összefoggyva, kimerülve. Midőn a fötőre ért a kocsai: temetőből visszatérő halottas menet vonta magára figyelmemet. Felálltam.

„Kit temettek, kocsis?”

„H. ur halt meg, azt temették.”

Eszméletlenül rogytam vissza kocsimba. Hogy mi történt velem ez után, arról nincs tudomásom. Midőn ismét fölemeltem, szegény gyászoló özvegy

közművelődés tényezői közül többet ne említsünk, hát csak az „Iskolai és népkönyvtár” intézményére utalunk, mely a most lefolyt évtizedben korlátolt fel komolyan s honosítottat meg hazánk számos vidékén.

Amde mint minden új intézménynek, úgy ennek is kemény harcokat kelle és kell még most is vívnia a jogosult létért. A számos akadály között, mely elébe gördítettett, bizonyára nem volt a legutolsó az, hogy alkalmatlan könyvekben szűkölködünk. Már pedig könyvtár állítani alkalmas könyvek nélkül vajmi nehéz dolog! Irodalmunk, ha ezt az idevágó szomszéd német irodalommal összehasonlítjuk, jó és ajánlatos írásai és népies iratokban felette szegény! Van ugyan számos ilyenmő fordított művünk, de sajnos, a magyar közönség nem tudja el idegenszerkesztéket, nagyobb részük nem magyar íjűség és a nép kezébe való.

E hiányon némileg segítőndő, alulírt szerkesztő a lefolyt évben egy eredeti magyar elbeszélést írt az íjűség és a nép számára („A Szántó-család története”, „Kis Nemzeti Múzeum” 44. füzeté, Franklin-társulat kiadása 1879.), s azon kedvő fogadtatás, melyben művecskéje a sajtónál s az érdekelt körökönél részesült, arra indította őt, hogy ebbeli munkálkodását nagyobb mérvben folytassa s így szerény tehetsége szerint a népművelés szent ügyét ez uton is szolgálja s előmozdítsa.

Az „Íjűségi és népkönyvtár” gyűjteményes kiadásunkban évenként hat — két-két hónaponként egy — füzet fog megjelenni. Minden füzet 120—180 oldalon egy önálló, befejezett olvasmányt fog tartalmazni. — Csak eredeti magyar művek fognak közöltetni; mert vállalatunkkal nemcsak a ponyvairodalom fertelmes termékeit, hanem a külföldi kevésbé jó íjűségi és népies iratok is le akarjuk a térről szorítani. Győzzön a jobb, s ne legyünk e tekintetben is a külföldtől függő gyámoltalan barbárok.

Azon körülmény, hogy úgy a szerkesztő valamint a kiadó tulajdonos is a vállalat anyagi kérdését másodrendűnek tekintik, lehetővé teszi, hogy úgy az előfizetési díjat, valamint az egyes füzetek árát is a lehetőleg legkisebb összegekben megállapíthassuk.

Az 1880-iki évfolyam hat füzetének — postával a házhoz küldve — előfizetési ára: 2 forint. Csak egész évi előfizetéseket fogadunk el. A vállalat tekintet nélkül az előfizetők számára 1880. elején meg fog indulni: „**A rozsnyesdő fia**” elbeszélés, írta Bánfi János, ezúttal művel. Egyes füzetek ára a könyvkereskedésekben 40 krajczár leand.

Emélfogva tisztelettel kérjük hazánk t. ez.

anyám karjai közt lettem magam. Egymásra borulva sírtunk mindketten.

Szómorly ujj-é volt ez! Az ég haragja ne sújtson senkit íly új-ével!!

Szilveszter éjjelén.

(Vonatközással 1871-re)

Mért e baranzgató? . . . Haldoklik az 6-év . . .
Minden perczetl közömb áll örök sírházhoz;
Míg majd az éjféli bus tizenkét óra,
Rá is, mint ezeryjű ösre halált hoz, —
S letaszítja ezt is eszaló sírjába —
Le a sötétség semmiség torkába.

Haj! de nem egyedül fog 5 strha bukni:
Miliókát ránt le magával egyzerre. —
Vele semmisül meg anyri öröm, bánat,
Íjűség, öregség, balsors és szerencse —
Mivel, mi hozzá kértél, s mit föl nem oldott,
Mintha meg akartá tölteni a sírját!

Nézéd csak, mint vajudik, mily kinnal ér véget!
Mint a kit terhel a búnak súlyos átka. —
Mint kit örer önvád sújt, gyötör és éri.
Hogy eltelj meg csak néhány percz van hátra —
Néhány percz, a melynek múltán rá is már
A nagy számadás és — üdv vagy kárhözat vár.

. . . . És te haló év, te! mondd: remel-sze ödvöt,
Hogy álva dicsőit majdan a történet? . . .
En ismerlek és én nem hiszem ezt rólad, —
Kárhözatod, átkot jósok én te néked.

közönségét, különösen pedig az igen tisztelt megyei tanfelügyelőket, tankertülte igazgatókat, kerületi esperes-felügyelőket és lelkészeket, a nép-, felső nép-, polgári és közép-iskolák, a tanítónőképző és egyéb intézetek vezetőit, tanárait és tanítóit, községi és egyházi előjárókat, iskolaszékeket és gondnokságokat stb. stb., úgyszintén a honi sajtót is, miszerint vállalatunkat szívesen pártolni kegyeskedjenek.

Nagyranguzó ígéretek nem teszünk, de szükségesnek találjuk megjegyezni, hogy a megjelenendő olvasmányok feladata leszen előmozdítani a tiszta vallásosságot, ápolni a szabadság és hazafilasság érzetét, fejleszteni a polgári erényeket, terjeszteni a hasznos ismereteket, szóval gyarapítani nemzetünk jólétét. — Kiváló gondunk lesz a külső kiállítás csínjára is.

Az előfizetési díjak — legelőszörben postai utalványon — alulírt kiadóhoz küldendők: — Nobel Armin, nyomdatulaj, és könyvkeres, az „Íjűségi és népkönyvtár” kiadója. Bánfi János, polg. leányiskola igazgató, az „Íjűségi és népkönyvtár” szerkesztője. (Bánfi úrtól már a „Franklin-társulat kiadásában megjelent kitűnő, általános eszméssel fogadott íjűségi írat, így alapos reményünk van arra nézve, hogy újabb vállalata is kellő támogatásban fog részesülni.)

Vidéki és helyi hírek.

Előfizetési felhívás. Minden hosszas ajánlat helyett röviden tudatjuk t. olvasóinkkal, hogy lapunk új-évtől fogva mint eddig hetenként kétszer az eddigi ár mellett meg fog jelenni. Hogy lapunk ezentul is a művelt közönség igényeinek meg fog felelni, s a lapok köré csoportosult munkaerők kitaratása, a közügy érdekében kifejtett buzgalma, nemkülönbön számos új helybeli vidéki, fővárosi és külföldi munkaerők csatlakozása — kezesedik.

Tisztelt előfizetőinket, kik előfizetési díjakkal hátralekben vannak, azok beküldésére tisztelettel felkérjük.

A pápai veres kereszt-egylet e hó 20-én tartotta alakuló gyűlését. Kis Lászlóné ó nagysága jelenté, hogy a múlt nyáron az országos veres kereszt-egylet elnöksége által felszólítottat, miszerint Pápin is főkegyelmet alakítsunk. Több buzgó hölgy közreműködésének köszönhető, hogy az egyletnek jelenleg már 120 tagja van. Miután Horváth Lajos úr az alapszabályok egy részét felolvasta, Kis Lászlóné ó nagysága az egyletet megalakultnak nyilvánította. Titkos szavazat után megválasztottak: elnöké Kis Lászlóné. Jegyzővé Pencz József. Pénztárnokká Zimmerman Antalné, Orvossá Dr. Máthia Adám. Választmányi tagokká: Ajkay Imréné, Bocsor Istvánné, Szilágyi Józsefné, Lóskay Cornélia, Gyurácz Ferencné, Kreislér Józsefné, Dr. Rechnitz Edéné, Hannauer Béláné, Pakrócz Ferencné, Néger Ágost-

ton, Horváth Lajos, Kis László, Pap János. — Miután Kis Lászlóné ó nagysága a megválasztottak nevében a bizalmat megköszönte, Dr. Fenyvesy Ferenc úr indítványára elhatározottat a központi elnöket mélt. gróf Zichy Nándoréna történet megalkalásról sürgetőleg értesíteni.

A polgári körben ma Szilveszter estéjén közvacsora lesz, mely alkalommal három műkedvelő fogja mulattatni a tagokat. Ezen élvezetes estére felhívjuk a tagok figyelmét.

Közügyülés. Az ír. humanitás-egylet holnap délelőtt 9 órakor közgyűlést tart; napirenden a tisztviselő választása van. A gyűlés a Máyerféle házban Roth Lajos úrnál lesz.

Szombathelyi hírek. — A szombathelyi tornajegylet 1880. január 10-én Szombathelyen a Sabaria díszteremben részvényes s zártkörű táncvizigalmat rendezte, kezdete 8 órakor, beletűdi fél személynéket 2 frt.

— **A szombathelyi kisedvő-egylet** alapszabályait a bemutatási záradékkal a helygymnázter eláltta. — **A márkócspinczi** vend. nyelvű községi iskola magyar nyelvű állami iskolává változtaták át. — **A Szombathelyi vadásztársaság** a hó 22-én a határban nyulakra hajóvadászatot rendezett, melyen 340 nyulat ejtettek szákmányul.

A legutóbb adtfőtöz városi képviselő négyjegyző 1880-ik évre. Gróf Esterházy Mór, Tóth Lajos, Tarczy Lajos, Mikovinyi Ödön, Körömdy Dániel, Schneider Lipót, Korein József, Horváth Lajos, Spitzer Salamon, Sauer Sámuel, Zarka Dénes, Bernüller József, Baranyi István, Szébarany János, Baráth Ferenc, Kohn Farkas, Barthalos István, Hoffmann Sámuel, Bogzár Gábor, Körömdy Pál, Tarczy Dezső, Hofner Albert, Steiner Manó, Morvay György, Meyer János, Rikoty József, Stern Armin, Dr. Rechnitz Ede, Biró István, Kolossváry Gyula, Neubauer József, Lövy Adolf, Grosz Ede, Neumann Jakab, Kis László, Takács Adám, Krausz Adolf, Bocsor István, Lázár Benó, Winhofer János, Ungár Sámuel, Nobel Armin, Schlesinger József, Kohn Sámuel, Goldschmid József, Ajkay Miklós, Fischer Dávid, Matus Károly, Teufel Mihály, Hannauer Béla, Nagy István, Csoknyay János, Wolf Lipót, P. Szabó Károly, Brader Sámuel, Váli Ferenc, Deutsch Márton, Schlesinger Lipót, Dr. Makara György, Kovács István, Steinberger Manó, Moisinger Jónás, Berger Mór, Klein Salamon, Weisz J. E., Toth József, Schosberger Márk, Saary Lajos, Schlesinger Rudolf, Eisler Fülöp, Békássy Lajos, Póttagok: P. Gábor, Almersdorfer György, Soós Dániel, Edelényi József, Vajdics Nándor, Schreiber Jakab, Lövy Sámuel, Iglauer János, Singer Manó és Hirsch Nánthán.

Mint értesültünk az évenként megtartatni szokott „jószág bál” az idei farsangon elmarad. Sajnálatul veszünk ezt tudomásul, mert a jószág bál egyike a legelégzabbakkal szokott lenni.

A városi ialmterési jog eddig mindig árlejtés utján adatot haszonbérbe, mire nézve a hirdetés kellőképp közzé tetették. Most azonban mint egyik polgártársunk panaszokozta: a vásári ialmterési jog más módon szándékoltatik kiadatni, vagy talán már kik is adott. Nem képezelhetjük, hogy a városi hatóság a vásári ialmterési jog bevérdásánál más eljárás kövessen, mint melyent a helyszűn és kövezetvámszedési jogra vonatkozólag követni határozott.

A kis-czelli önképzőkör tagjai saját könyvtárunk gyarapítására Szilveszter estén a „Vörös ökor” vendéglő nagytérben zártkörű táncvizigalmat rendeznek; személfyűgy 1 frt eszalójezgy 2 frt 50 kr.

Horler Ferenc úrnak lapunk má számában foglalt hirdetésére t. olvasóinkat figyelmeztetjük.

Következő sorok felvételére kértünk: A „Magyar-Világ” legutolsó számban megjelent az „Országvilág” című folyóiratra vonatkozó közlemény folytán van szerencsém azon t. előfizetők, kik nevezett folyóiratot a szóban levő közlemény megjelenése előtt nálam megrendeltek és az első füzetet tényleg már át is vették — értesíteni, hogy a további füzeteket is annak idején én fogom kézbesíteni. Drach Zsigmond.

Veszprémi hírek. A vesp. evangélikus gyülekezet-élkése t. Égese Dezső fedez. 28-án d. 10 órakor lett Tatay Sámuel esperes úr által hivatalba beiktatva. — **A veszprémi játékony önégylet 1880-ik évi január 6-án** a nemzeti kaszinó helyiségében társas vacsoráért rendez, Beletűdi fél 20 kr. Egy adag étel 20 kr. Az estély kezdete fél 8 órakor. **Thea-estély.** — Decz. 21-én a polgári társaskör helyiségében a szokásos thea-estély igen szépen sikerült. 118 beletűdi jegy kelt el, mintegy 22 pár tánczolt. A körkönyvtára már szép összeggel rendelkezik. **Tandler** vasuti koreszmadros 5 éves fiaeskája egy befagyott szódavizes palackot akart meleg vízben felengeszteni; amint a palackot kiemelte a tova fogtáján, egyszerre nagy durranással az expollódott és egy üvegdarab a kisfiának jobb arczát keményen megcsapta. V.

Nobel Armin lapunk kiadója, mindennemű hír- és folyóiratokra eszközleendő előfizetéseket elfogad és a pontosságot biztosítja. Figyelmeztetjük red a t. közönséget, hogy ily uton a megrendelési postadíj egészen megtakaríthatik.

Uj lap. Győrött Krisztinkovics Ede lapvezér, Csepy Pál felelős szerkesztő, dr. Szombáthy Ignác kiadó és laptulajdonos, dr. Karika Antal főmunkatárs egyesülten egy, hetenként kétszer megjelenő politikai s vegyes tartalmú ellenzéki lapot indítanak meg újévkor „Hazánk” czim alatt. Előfizetési ára egész évre 8 frt.

A nemzet halájára méltó. Konkoly Thege Miklós ur nagy pénzáldozattal, s a tudomány kívánatához képest drága apparattal felszerelt ógyallai csillagpáját a napokban a budapesti műegyetemnek hazafiúi nagylelkűséggel oda ajándékozta. Méltó, hogy nevét áldva említse minden magyar ember.

— **Mai számunkhoz** van mellékelve a „Képes Családi Lapok” előfizetési fölhívása. Bátran elhallgathatjuk ezuttal, hogy „ajánljuk olvasaink pártfogásába”

mert oly vállalat, mely alig egy év alatt nyolcezer előfizetőt s bevét tudott hódítani, többé nem szorul ajánlatra; azt azonban kötelességünk nyíltan kijelentni, hogy a rendkívüli siker, amit e képes vállalat oly példátlanul rövid idő alatt aratott, nem a véletlen ajándéka vagy pusztán sors kegye, hanem becsületos főrekvés, ernyedetlen munka, s megfelelő anyagi áldozatok megérdemelt jutalma és viszonzása.

Hetvenkilencz búcsuztatója.

[Cselekszi egy elkészedett rőfös.]

Hetvenkilencz! csakhogy egyszer nyakunkról lerázzhatánk! Kocszint pajtás! hogy már e csuf évvel is leszámolánk! Hej! nehezen várunk mi e végnapot — Eltemetni e haragos, mostoha zord évszakot.

Nyomoruság, sanyaruság, háboru meg — nagy adó Mindaz, ami dicséretes felőled elmondható.

Kotródjal a szemünk elől vén ravasz! . . . Hogy fulladtal volna benn a Tiszában, vagy bennel azt!

Tankretettedl kereskedőt, iparost meg földművest, Huszában gyönyörűen csodakéddel vén füles! . . .

Nemesak pénzünk, de vörünk is elvélvél, S dobra verted a szegénynek végső falat kenyereit.

Ne lelj nyugtot a sírodban! légy örökre átkozott! Gúny, szítok és keserűség kísérnek ki, s várnak ott.

Borba fojtjuk könyeinket, látod-e?! . . . Soha többé fel ne támadj' az évek sorába te!

R u m b u r g i C á r o .

Felelős szerkesztő: **CSOBÁNCZY T.**
Laptulajdonos: **NOBEL ARMIN.**

A „Magyar Vidék” hirdetései.

Könyvnyomda.	<h2 style="margin: 0;">NOBEL ARMIN</h2> <p style="margin: 0;">ajánlja</p> <p style="margin: 0;">a legújabb anyagokkal gazdagon felszerelt</p> <h3 style="margin: 0;">KÖNYVNYOMDÁJÁT</h3> <p style="margin: 0;">hol</p> <p style="margin: 0;">minden néven nevezendő nyomdai munkák a legnagyobb gond- dal, esínnal és hiba nélkül leggyorsabban és legmérsékeltebb áron állíttatnak ki.</p> <p style="margin: 0;">Intézetem ennél fogva minden hasonnemű vállalattal bátran versenyezhet.</p>	Könyvkötészet.
Könyvkereskedés.	<p style="margin: 0;">Brochurák, rőpiratok, lapok, gyászlapok, el- közjegyzői és ügyvédi jegyzési kártyák, fal- nyomtatványok, szám- ragaszok, úrjegyzékek, lak, levélfejek, bori- báli meghívók, kör- técok, névjegyek, ét- levelek, rovatolt táb- lár és más intézetnek.</p> <p style="margin: 0;">Bármiféle itt meg nem nevezett nyomtatvány minta szerint, azonnal elkészítetik.</p>	Papír- és íróeszközök.

Rosenberger Ignác né
Pápán, szél-utca
ajánlja a t. közönségnek jól felszerelt

kalap, sapka

és
szücsárk raktárát

a legnagyobb választékban és legújantyo-
sabb áráért, továbbá bélések és prémezé-
sek fogadtatnak el és leggyorsabban eszkö-
zöltetnek.

FELHÍVÁS.

A pápai izr. jótékonycezlú egyeslet (Humanitáts-Verein) 1880. évi január 1-jén rendkívüli közgyűlést tart.

T Á R G Y :

Elnökválasztás.

Tisztelettel felkértnék az egyeslet vá-
lasztó tagjai, hogy újév napján délelőtti
9 órakor a Mayer-féle házban minél
számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Az elnökség.

BERMÜLLER GYULA
ajánlja a nagyérdemű közönségnek az

UJ-ÉVI ÜNNEPRE

jól berendezett
divat-, vászon- és rövidáru raktárát.

Ez alkalomból női ruhakelmék 25% a bevásárlási áron alóli adatnak el, ugy minden
egyéb árucikknek is rendkívüli olcsón kaphatók.

Ajánlás.

A mélyen tisztelt hölgyeknek, kiknek jó és ügyes

fésülő nőre

(friseurnö)

szükségük van, bátor vagyok **Csillag Samuelnét**
(lakik új-utca Királyföldi-féle házban a hátulsó
lakásban 116. szám alatt) ajánlani.

Uj-évi ajándékul.

Horler Ferencz

ajánlja kitünő *pálinkafajait* valamint
szekszárdi
vörös borait
nagyban és kicsinyben. Különösen egyes pa-
laczok igen alkalmasak **újévi ajándékok** ra.